

Fašizem se bori proti boljševizmu in demokraciji

Kako je po italijanskem mnenju prišlo do stikov med Rusijo in Nemčijo

RIM, 20. jan. AA. Stefani. List »Relazioni internazionali« objavlja članek o Rusiji in demokraciji. Članek naglašja, da je govorjenje o veliki moči boljševiške armade doživelo na Finskem polom in pravi, da je to ena izmed številnih napak demokracije, ki je precejnevala vojno moč sovjetske Rusije. Navdušene trditve o rdeči armadi niso nikdar naletele v Italiji na odmev. List spominja na Musolinijev članek 1. 1937. v »Popolo d'Italia«, ko so bila po zapovedi Stalina krvava čiščenja v rdeči armadi. V tem članku je Musolini trdil,

da sovjetska vojska ne predstavlja moči, ki bi mogla kaj velikega podvzeti. Demokratski voditelji danes hudo napadajo sovjetsko vojsko in pa tudi zvezo, ki jo je Moskva sklenila z Berlinom. V tem pogledu obstoja glede stališča bistvena razlika med fašizmom in demokracijo. Fašizem je bil vedno sovražnik komunizma in je baš te dni bilo ponovno naglašeno, da je borba proti boljševizmu ena osnovnih točk fašistične politike. Demokracije so vedno gojile intimo prijateljstvo z boljševizmom, dogodki, ki so se odigrali od prejšnje je-

seni pa so samo obsodili hudo napako, ki so jo povzročile demokracije. List pravi dalje, da današnji dogodki na Finskem omogočajo, da se vidijo razlogi, zaradi katerih je Moskva bolj želela zvezo z Nemčijo kakor pa s Francijo in Anglijo. Sovjetski voditelji niso bili naklonjeni misli, da obvelja status quo Versailla, obenem pa so bili popolnoma prepričani da se rdeče armade ne bi moglo uspešno boriti proti Nemčiji. Zaradi tega tudi niso pristopili k zapadnim vellesilama, da bi jima pomagali v boju z Nemčijo in so se rajši odločili za manj

tvegani korak, za »postransko ekspanzijo«. Sovjetska Rusija je to lahko storila pod zaščito zveze z Nemčijo. List konča, da demokracije, kadar govore o trdovratni nemško-sovjetski zvezi, prav za prav ne obsojajo boljševizma, temveč samo neukusnost da je Kreml izbral zvezo z Nemčijo. Demokracije tudi ne prekinajo odnošajev z Moskvijo, ker se nadejajo spremembe sovjetskega stališča. Fašizem ima torej prav, zaključuje članek, ko zavzema stališče ne samo proti boljševizmu, temveč tudi proti demokraciji.

Proti uvozu rud v Nemčijo

LONDON, 20. jan. Havas. Organizacija nemške kovinske industrije je bila osnovana na možnosti bliskovite vojne — tako razpravljajo »Times« v članku o potrebi zavezniške blokade uvoza rud v Nemčijo. Zdej, ko se ta možnost bliskovite vojne ni uresničila, je organizacija nemške kovinske industrije zelo omajana, toda znatne rezerve še vedno lahko odgodijo krizo, ki pa bo v teku časa vendarle neizogibna, kakor je bila neizogibna v svetovni vojni, tembolj zato, ker so danes rezerve manjše kot pred 25 leti. »Times« mislijo, da je glavna naloga zaveznice, da reducirajo na minimum oskrbo Nemčije z rudami, potrebnimi vojni industriji, predvsem s

cinkom, magnezijem, aluminijem in njihovih spojin. Prav tako je treba kontrolirati uvoz železne rude iz Švedske in Norveške, bakra iz Grčije in Jugoslavije. Belgija in Holandska se morata svecano obvezati, da ne bosta uvoženih rud izvažali naprej v Nemčijo. Rusija bo zaradi prometnih težav težko izvažala mangan, edino rudo, ki jo lahko pogreša. Na Švedskem je treba kupiti kar se da mnogo železne rude in absorbirati je treba čim več norveških industrijskih produktov, posebnost tistih, ki zahtevajo uporabo molibdena. Prav tako bi bilo v interesu zaveznikov, da bi konkurirali Nemčiji z nakupom rud v Jugoslaviji, Turčiji in Grčiji.

Na zahodni fronti

BERLIN, 20. jan. DNB. Vrhovno poveljstvo sporoča: Med Mozelo in gozdom Platz sta se spopadli naša in francoska ogledniška patrulja, pri čemer so ujeli nekaj francoskih vojakov. Naše letalstvo je izvršilo nekaj ogledniških letov proti Veliki Britaniji in Franciji. Pri tem je prišlo do boja ob meji nad francoskim bojiščem. Ena nemško letalo je bilo sestreljeno. Posamezna sovražna

letala so prejšnjo noč med izvidniškimi poleti nad severozahodno Nemčijo ponovno preletela nizozemsko ozemlje.

PARIZ, 20. jan. Havas. Današnje jutranje vojno poročilo se glasi: V območju Briessla na nemškem ozemlju je prišlo do živahne borbe med ogledniškimi oddelki. Ena nemško letalo je bilo sestreljeno nad našimi postojankami.

Nemška očitanja Angliji

BERLIN, 20. jan. AA. DNB. Današnji nemški listi objavljajo vrsto angleških izjav, iz katerih je razvidna volja Anglije uničiti Nemčijo. Nemški listi komentirajo te izjave v posebnih člankih. »Berliner Börsen Zeitung« piše: »Angleži vedno bolj jasno kažejo svoje vojne cilje, ki gredo za končno stabilizacijo angleške nadvlade v Evropi. Ta pot vodi čez truplo Nemčije, ker Anglija sicer ne more ukazovati v Evropi. Po likvidaciji Nemčije pridejo na vrsto drugi. Anglija je vedno stremela za tem, da uniči nacionalno socialistično Nemčijo. Za dosego tega cilja je delovala najprej tajno in šele pred 10 meseci je nastopila tudi javno. Kar se je prej zaradi sramežljivosti ali iz taktičnih raz-

logov zadrževalo, se danes govori z brutalnim glasom. Francija sekundira Angliji. Mi smo to izzivanje na življenje in smrt sprejeli, ker ima nemška vojska za seboj združen narod, pripravljen na vsako žrtve, da nemška pravica izvojuje zmago.« »Völkischer Beobachter« pravi, da obstojajo vojni cilji zapadnih vevlesil v tem, da uničijo nemški narod ter ga razdrobijo. Ta formula dokazuje, da nasprotna stran navzlic sedanjemu vojnemu položaju sabotira vse poizkuse priti do obsežnega in stvarnega sporazuma glede vseh spornih vprašanj. Vodja Nemčije je večkrat ponudil sporazum, ki bi slonel na zedinjenju vseh Nemcev v veliki nemški državi.

Italijanski državni proračun

RIM, 20. jan. Havas. Ministrski svet je odobril proračun za leto 1940/41., ki določa 34 milijarde 895 milijonov za izdatke in 29 milijard 2 milijona za do-

hodke. Torej predvideva 5 milijard 893 milijonov deficita. Za narodno obrambo je določenih 10 milijard 843 milijonov lir.

Sestanek ministrov v Vršču

BEOGRAD, 20. jan. AA. Romunski zunanji minister Gregor Gafencu in jugoslovanski zunanji minister dr. Aleksander Cincar Marković sta se danes sestala v Vršču. Razpravljala sta o vprašanjih, ki se tičejo organizacije bližnjega zasedanja stalnega sveta balkanskega sporazuma v Beogradu.

AMERIKA SE NE BO POSLALA SVOJEGA ZASTOPNIKA V BERLIN

WASHINGTON, 20. jan. DNB. Predsednik Roosevelt je demantiral vesti, ki se vedno znova ponavljajo v tukajšnjih diplomatskih krogih, namreč da bo kmalu imenovan nov ameriški veleposlanik v Berlinu. Predsednikov demanti ni presenetil tukajšnjih diplomatskih krogov; imenovanje novega poslanca, ki naj bi docela obnovilo ameriško-nemške odnošaje, je spričo bližajočih se predsedniških volitev precej neverjetno. Novo imenovanje naj bi bilo po sodbi nemških uradnih krogov utemeljeno bolj v domači ameriški politiki. Mišljenje nekaterih uradnih krogov, da bi naj to imenovanje olajšalo predsednikov mirovni načrt, je precej neverjetno.

FINSKI JE POTREBNA POMOČ

LONDON, 20. jan. Havas. Novi uspeh finskih čet je prisilil sovjete, da so opustili namero prodreti do Botnijskega zaliva. Dopisnik »Daily Telegrapha« iz Helsinkov izreka največje priznanje hrabrosti finskih vojakov in dodaja, da so na Finskem prepričani, da bodo nudili vso zimo najmočnejši odpor. Dopisnik piše tudi o švedskih dobrovoljcih, ki se v borbah izredno odlikujejo. Na koncu svojega dopisa poziva Francijo in Veliko Britanijo, naj čimprej pošljeta Finski strelivo in drugi material. Druge države nudijo Finski že zdaj humanitarno in denarno pomoč.

Nevarnost poplav v Turčiji

CARIGRAD, 20. jan. Havas. Evropski Turčiji pretijo hude poplave. Reke Marica, Tundža in Ergen stalno naraščajo zaradi snega in dežja. Marica je že 4 m nad normalo. Mnogo polj je poplavljenih. Prebivalce naglo selijo iz območja reke. Če bo voda še dalje naraščala, bo povzročena velika škoda.

Dobri Ljubljani!

Plemeniti poziv, ki je z njim Nj. kr. Vis. kneginja Olga kot pokroviteljica osrednjega odbora za zimsko pomoč povabila vsa jugoslovanska mesta k zbiranju prispevkov za reveže, je naravno tudi v Ljubljani globoko segel v srca.

Takoj so bila poživljena vsa prizadevanja in pomnožena vsa dela za olajšanje tegob hude zime mestnim revežem in z vso požrtvovalno pripravljenostjo so se združili zastopniki stanov z mestnim županstvom, da Ljubljana s sodelovanjem vseh slojev spet izkaže svojo veliko dobroto in usmiljenje vsem, ki so pozimi v stiski in potrebi.

Predstavniki pridobitnih stanov v našem mestu so soglasni, da je zimsko pomoč zadeva časti in srca — in vsi krogi našega mesta so edini, da je zimsko pomoč tudi dolžnost, ki ne pozna in ne dovoljuje izjem.

Ljubljana, 20. januarja 1940.

Komandant mesta:

Zupan mesta Ljubljane:

Škof ljubljanski:

Div. gen. Drag. P. Stefanović s. r. Dr. J. Adlešič s. r. Dr. Gregorij Rožman s. r.

Sledijo podpisi predsednikov naslednjih organizacij in ustanov: Zveza industrijcev, Društvo bančnih zavodov, Krajevna zveza zavarovalnic v Sloveniji, Združenje trgovcev, Društvo industrijcev in veletrgovcev, Odvetniška zbornica, Zdravniška zbornica, Lekarniška zbornica, Inženjerska zbornica, Delavska zbornica, Poverjenišvo dentist-tehnične zbornice, Prvo društvo hišnih posestnikov, Zbornica TOI, Vrhovni svet mesta Ljubljane.

ZIMA NA PORTUGALSKEM

LIZBONA, 20. jan. AA. Že več let ni na severnem Portugalskem padlo toliko snega kakor v zadnjih 48 urah. V nekaterih krajih že 40 let ne pomnijo, da bi padlo toliko snega.

BELGIJSKO NOTRANJE POSOJILO

BRUSELJ, 20. jan. AA. Havas. Belgijska vlada je sklenila razpisati posojilo v obliki državnih bonov z rokom tri, štiri in osem mesecev ter obrestno mero od 2 do 2,75 odstotkov.

KANADSKO LETALSTVO

OTTAWA, 20. jan. AA. Havas. Skoraj vsakega dne prihajajo iz Združenih

držav letala, namenjena kanadskemu vojnemu letalstvu. Nedavno so Američani dobavili bombnik znamke Douglas Deabry. To letalo izgleda kot velika letelca trdnjava ter ima ogromen obseg.

KANADSKO NOTRANJE POSOJILO

OTTAWA, 20. jan. Reuter. Kanadska narodna banka sporoča, da je za kanadsko posojilo 200 milijonov dolarjev podpisanih 320 milijonov dolarjev.

SMRT SLAVNEGA KIRURGA

BUDIMPEŠTA, 20. jan. Havas. Umrli je slavní madžarski kirurg dr. Humer Hilty, ki je bil posebno znan kot operator želodca.

Promet velike javne knjižnice

Ljubljana, 20. januarja
Včeraj smo prinesli intervju z vodstvom knjižnice Delavske zbornice, ki nam je dala na razpolago nekaj prav zanimivih podatkov. Danes prinašamo intervju z vodstvom Sentsjakevske knjižnice. Tako bomo dobili morda vsaj približno sliko o tem, kakšne vrste literatura priteza pozornost našega občinstva.

Tudi Sentsjakevska knjižnica je opazila podobno reakcijo čitateljske publike na dogodke v Evropi kot Delavska knjižnica. Na vprašanje, kako je vojna vplivala na zanimanje za knjigo, smo dobili podoben odgovor.

»Marca 1939., ko se je zdelo, da bo prišlo do vojne, in septembra, ko je res vojna izbruhnila, se je čitateljev polastila nervoznost. Tiste dni je obisk padel na minimum. Kasneje je prišlo pomirjenje, ljudje so spet začeli prihajati po knjige, toda povpraševanje le ni doseglo tiste stopnje kot 1938. Zato je knjižnica izposodila le 172.503 knjige na 54.082 bralcev, torej nad 5000 knjig manj kot 1938. — Ljudje berejo predvsem beletrijo, segajo pa bolj po tujih kot domačih avtorjih. Izmed domačih so najbolj brani Miško Kranjec, Bevk, Prežihov Voranc, Juž Kozak, Vladimir Bartol, Ljuba Premnerjeva, Cankar, Jurčič. Mnogo se bere nemška prevodna literatura, dočim je zanimanje za sodobno nemško rajhovsko literaturo prav neznatno. Gre samo

Hitlerjev »Mein Kampf«. Publika se zanima za vsa sodobna vprašanja in zahteva knjig, ki ta vprašanja obravnavajo. Največ se bere v slovenskem in nemškem jeziku, cirilica ima zelo, zelo malo bralcev, dasi smo prav lani nakupili mnogo knjig v cirilici, ki obravnavajo prav interesantne probleme, segajoče v živo sodobno problematiko. Mladina zahteva zlasti avanturistične, kriminalne in potopisne knjige. Karla Maya izposodimo vsak dan vsaj po 20 do 50 zvezkov! Zanimivo je, da berejo več dram kot lirike. — Naj navedemo, koliko knjig v posameznih jezikih smo izposodili v teku preteklega leta.

Slovenskih pripovednih 68.107, poljudno znanstvenih 2692, dram 894, pesmi 432; srbohrvaških 4586, čeških 537, ruskih 309, poljskih 30, francoskih 1735, angleških 676, esperantskih 15, italijanskih 1039, nemških pripovednih 86.774, poljudno znanstvenih 3976. — Knjižnica, ki je bila ustanovljena 1911. leta, ima danes 20.000 obiskovalcev, med njimi prihaja stalno okrog 2500 obiskovalcev. V prometu ima nad 35.000 knjig. Zelo zanimivo za naše razmere pa je dejstvo, da knjižnica, ki opravlja izredno važno kulturno delo, ne dobiva prav nobene subvencije od države ali banovine; zato se večno bori z dolgi in knjigarnah in pri knjigovezih ter ne more izposojati bralcem knjig po nižji ceni.

V. P.

Ljubljanske vesli

1. Napredovanja v strokovni šolski službi. V višjo skupino so napredovali strokovni učitelji na ljubljanski gluho-nemnici Rudolf Dostal, Ivan Erbežnik in Mirko Dermelj.

Trajnost Vašega vida ohranite z dobrimi očali, katere Vam nudi v veliki izbiri

FR. P. ZAJEC, izprašan optik,
Ljubljana, Stritarjeva ulica 6
pri frančiškanskem mostu.

1. Smuški tečaj za obveznike telesne vzgoje. V nedeljo se je pričel nedeljski smuški tečaj za učence strokovnih nadaljevalnih šol, ki so obvezniki telesne vzgoje. Tečaj je organiziral mestni odsek za telesno vzgojo in ga vodi zvezni smuški učitelj Pavel Kveder s pomočjo drugih učiteljev obvezne telesne vzgoje. Tečaj je vsako nedeljo tega in prihodnjega meseca. Obveznike vabimo, naj se

redno udeležujejo tega tečaja, ki jim bo mnogo pripomogel k pravilnemu smučanju, delodajalce pa prosimo, naj svojih vajencev ne ovirajo pri udeležbi, temveč naj jim priporočajo, da se ob nedeljah s smučanjem okrepe na svežem zraku. Jutri bo že drugi pouk v tem tečaju ter bo zbor obveznikov ob 8.45 pred staro cerkvijo v Spodnji Šiški.

1. Popust delavcem za obisk gledaliških predstav. Potrdila za 50 odstotni popust pri rednih gledaliških predstavah drame in opere dobe delavci in delavke v knjižnici Delavske zbornice med poslovnimi urami od 10. do 12. in od 17. do 20. ure. Potrdila veljajo za vsako določeno predstavo in za vsakega posameznika, svoji delavcem in zasebni nameščenci pa tega popusta niso deležni.

1. Avtobus Ljubljana—Kamnik—Gornji grad—Ljubno je moral zaradi snežnih zametov ustaviti obratovanje.

Mali oglasi

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par, najmanjša pristojbina za te oglase je din 8.—. Družbe, preklic, dopisovanja in ženitovanjski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpisati v pisnu skupaj z naročilom ali po poštni poizvedbi na čekovni račun št. 11.409. Za vse pisane odgovore glede malih oglasov se mora priložiti znamka za din 3.—.

Razno

KAJENJE ŠKODUJE VAŠEMU ZDRAVJU
»NIKOTINOL«, neškodljivo, zanesljivo sredstvo, odvadi v 2—3 tednih kajenja tudi najstrastnejše kadilce. Cena: velika steklenica din 70.—, mala din 60.—. Po povzetju razpošilja »Jugopaten«, Ljubljana, Dvořakova ul. 8. Sprejemno prodajalce. 101-1

IDEJE — IZUME

vnovčuje in plasira v tu- in inozemstvu »Jugopaten«, Ljubljana, Dvořakova ulica 8. 102-1

GOSPODINJE!

Pozimi je umivanje oken neprijetno. Nabavite si najnovejši, praktični in patentirani brisalac za umivanje in sušenje oken. Cena z navodilom din 36.—. Dobite ga v vseh boljših trgovinah ali direktno pri »Jugopatent«, Ljubljana, Dvořakova 8. Telefon 42-40. Pri predplačilu na čekovni račun št. 14.627 Vam pošljemo poštino prosto. — Sprejemno preprodajalce! 103-1

Posest

HIŠO

dvonadstropno, novozidano, šeststanovanjsko, netto donos 30.000. Cena 500.000 din. Hipoteke 150.000, v Ljubljani. — **TRGOVSKO HIŠO** enonadstropno, 2 trg. lokala, 2 stanovanji, garaža, ob prometni cesti tik Ljubljane. — Cena 260.000. — **KOMPLEKS** 1500 m² s stanovanjsko hišo, hlevi, garažo, center. — Cena 300.000. — Proda realiteta pisarna ADAMIČ, Ljubljana, Gosposvetska cesta 7. 104-2

Kupim

MIZE ALI PULTE

kupimo. Pismene ponudbe na upravo »Večernika«, Ljubljana, Frančiškanska ulica 6, pod »Ohranjenost«. 106-3

Prodajam

BILJARD

ugodno napredaj. — Naslov v upravi »Večernika«. 107-4

Sobo odda

PRAZNO SOBO

oddam boljšemu gospodu. — Naslov v upravi »Večernika«, Frančiškanska 6. 109-7

Sobo išče

SOBO

s posebnim vhom iščem v centru. — Naslov v upravi »Večernika«, Frančiškanska 6. 108-8

Službo dobi

PERFEKTNO KUCHARICO za vsa hišna dela sprejem. Ponudbe poslati na upravo »Večernika«, Frančiškanska 6. 110-9

Službo išče

MANUFAKTURIST

želi spremeniti mesto. Najraje v Ljubljani. Ponudbe pod šifro »Skromen« upravi »Večernika«, Frančiškanska ul. 6. 111-10

Dopisi

INTELIGENTEN GOSPOD mlad, v dobri stalni službi, si želi znanja z mlado, lepo, postavno gospodično v svrhu razvedrila. — Ponudbe poslati na upravo ljubljanskega »Večernika«, Frančiškanska ul. 6, pod šifro »Življenje«. 112-12

ZENITVE IN MOZITVE

boljših krogov posredujemo najvestneje in solidno. Prvovrstne zveze v meščanskih, trgovskih, industrijskih, uradniških in oficirskih krogih. Informativne prospekte pošljemo diskretno proti predplačilu din 10.— v znakah. — »Rezor«, Zagreb, Pošta 3. 113-12

Kupujte pri naših inserentih!

VEDNO NAJNOVEJŠE

pletanine

Ljubljansko gledališče

DRAMA. Začetek ob 20. Sobota, 20. jan.: »Tri komedije«. Izven. Znižane cene. Nedelja, 21. jan., ob 15.: »Neopravičena ura«. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: »Profesor Klepec«. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 22. jan.: Zaprto.

OPERA. Začetek ob 20. Sobota, 20. jan.: »Gorenjski slavček«. Gostovanje Josipa Gostiča. Izven. Znižane cene. Nedelja, 21. jan., ob 15. uri: »Pri belem konjčku«. Izven. Znižane cene. Ob 20. uri: »Figarova svatba«. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 22. jan.: Zaprto.

PFAFF
ŠIVALNI STROJI



TAVČARJEVA 7. TELEFON 2687

KINO

KINO MATICA: Po ovinkih k sreči.
KINO SLOGA: Ljubimec po naročilu.
KINO UNION: Vražji študentje.
KINO MOSTE: Donski kozaki in Zrcalo življenja.

DEŽURNE LEKARNE

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočvar, Celovška cesta 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Vremenska napoved za nedeljo, 21. t. m.: Povečini pooblačeno v vsi kraljevini. Ponekod malo snega, zlasti v južnih krajih. Ponoči hud mraz.



Veliko poslopje

v sredini Ljubljane na prodaj. Ponudbe pod:

»Ugodni plačilni pogoji« na upravo lista, Frančiškanska 6

M. F. ROZMAN

LJUBLJANA
Tyrševa (Palača Slavijske)
Židovska ulica 7

POHIŠTVO

STILNO IN MODERNO V NAJFINEJŠI IZDELAVI SAMO
ANDREJ KREGAR IN SINOVA

ŠT. VID NAD LJUBLJANO
Telefon 712